

ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Маркіна І. А.

завідувач кафедри менеджменту, д.е.н., професор,

Вороніна В. Л.

доцент кафедри менеджменту, к.е.н.,

Дячков Д. В.

доцент кафедри менеджменту, к.е.н., доцент,

Шульженко І. В.

доцент кафедри менеджменту, к.е.н., доцент

Залучення студентів-іноземців можна вважати значимим фактором розвитку системи вищої освіти України. Навчання іноземних студентів підвищує імідж не тільки навчального закладу, але й імідж держави. Крім того навчання іноземних студентів сприяє залученню до навчального процесу сучасних освітніх методик, апробованих передовими зарубіжними університетами, зокрема інформаційних технологій в освіті, систем дистанційного навчання, використання сучасної англійської літератури та ін. На нашу думку, це сприяє підвищенню якості освітніх послуг також і для українських студентів.

Проблеми підготовки іноземних студентів у навчальних закладах України висвітлені у наукових працях О. Адаменко, Н. Булгакової, С. Варави, В. Груцьк, Т. Дементьєва, О. Палки, І. Христинко та ін. Однак більшість досліджень, в яких висвітлюються особливості навчання іноземних студентів, недостатньо розкривають механізм та процес управління їх соціально-фахової адаптації.

Освітній процес навчальних закладів, стосовно іноземних студентів має цілу низку особливостей та проблем, які необхідно враховувати. Молоді люди, що приїхали на навчання в Україну з інших держав, опиняються в дуже непростій ситуації. Студентське життя стає для них серйозним життєвим випробуванням. Вони змушені не тільки освоювати новий вид діяльності – навчання у навчальному закладі, готуватися до майбутньої професії, а й адаптуватися до нового соціально-культурного простору.

Як відомо, однією з особливостей проведення лекції є можливість викладача викласти у логічно систематизованій формі великий обсяг навчальної

інформації. Читання лекцій іноземним студентам має свої особливості. Викладачеві доводиться більше працювати на дошці, більше працювати позааудиторно, тому потрібне налагодження ефективної роботи між студентами та викладачами.

При читанні лекції студентам-іноземцям, потрібно враховувати, на нашу думку, що фактичного матеріалу в лекції повинно бути порівняно небагато – рівно стільки, скільки необхідно для розуміння суті питання студентами. Проблема полягає у тому, іноземним студентам, як правило, не подобається конспектувати чи занотовувати текст при читанні лекції або зі слайдів у режимі презентації – «навіщо тратити час, якщо на практичному занятті викладач знову це буде пояснювати». Як альтернативу можна поєднати читання лекцій з практичним заняттям. Це, свого роду, спрощена лекція або ускладнене практичне заняття. Можливо, саме таке вирішення проблеми викладання матеріалу було б допустимим і обґрунтованим в навчальному закладі.

Слід також враховувати особливості базової підготовки студентів-іноземців. Незважаючи на те що усі студенти на початкових курсах навчаються за одною програмою, рівень знань виявляється в результаті дуже різним.

До регіональні особливостей навчання іноземних студентів можна віднести схильність африканських студентів до більш повільного навчання та засвоєння нових понять.

До організаційних проблем, що суттєво впливають на якість навчального процесу можна віднести властиву іноземним студентам непунктуальність, звичку невчасно приходити на заняття або й не приходити взагалі.

Є невизначеною ситуація з мовою навчання. Добре, коли іноземні вступники потрапляють в одну групу та можуть обрати мову навчання, наприклад, російську. В інших випадках, навчання на підготовчому відділенні протягом декількох місяців не завжди забезпечує достатній рівень знання української мови, що призводить до неможливості повноцінного спілкування та соціальної ізоляції. Та частина студентів, що обирають англomовне навчання, особливо під час отримання рівня магістра, стикаються з невисоким рівнем знань

іноземних мов серед викладачів, що відображається і на рівні проведення лекцій, і на спілкуванні зі студентами взагалі. При цьому, формальне ставлення до навчання призводять до того, що фактична кваліфікація випускника не відповідає зазначеній у дипломі і виникають проблеми визнання дипломів.

Недостатній рівень знання української мови у іноземних студентів та знань іноземних мов серед викладачів призводить до появи не тільки мовного бар'єру, але й, не рідко, до різних стресових ситуацій як у студентів, так і у викладачів. Такі ситуації можуть виникати як під час пояснення лекційного матеріалу, так і в процесі його засвоєння.

Зазначимо, що забезпечення якості навчання студентів створюється на всіх етапах організації та планування навчального процесу і може бути реалізовано за допомогою: формування нечисленних груп, що дозволяє застосувати індивідуальний підхід; складання розкладу занять відповідно до вимог студентів; підготовкою аудиторного фонду та навчально-методичного забезпечення у відповідності зі специфікою навчання.

Крім цього, необхідно налагодити систему навчання кадрів, які працюють з іноземцями, включаючи регулярний обмін досвідом, методикою роботи, вивчення аналогічного зарубіжного досвіду. Викладачу, який працює з багатонаціональним складом студентів, окрім мови, необхідно вивчити етнопедагогічні особливості етнічної групи тих, хто навчається.

Таким чином, основний акцент при навчанні студентів-іноземці повинен ставитися не стільки на рівень володіння мовою навчання, скільки на поєднання двох чинників, а саме: методику викладання дисципліни і прагнення студента отримати та засвоїти знання.

Сподіваємося, що запропоновані рекомендації зможуть усунути ті перешкоди ті складності, які виникають при проведенні занять іноземним студентам, не зважаючи на мову, якою вони викладаються.

Список використаних джерел

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>